

גאולת עזרא

א. בראשית רבה | פרשת ויחי, פרשה צ"ו

נתת להם ובארץ הרחבה והשומנה אשר נתת לפניך לא עבדוך ולא שבו ממעלליהם הרעים: (לו) הנה אנחנו היום עבדים והארץ אשר נתתה לאבותינו לאכל את פריה ואת טובה הנה אנחנו עבדים עליה: (לז) ותבואתה מרבה למלכים אשר נתתה עלינו בחטאותינו ועל גויתינו משלים ובבהמתנו כרצונם ובצרה גדולה אנחנו: (א) ובכל זאת אנחנו כרתים אמנה וכתבים ועל החתום שרינו לוינו כהנינו:

ו. סוכה כ, א

ריש לקיש לטעמיה, דאמר ריש לקיש: הריני כפרת רבי חייא ובניו. שבתחלה כשנשתכחה תורה מישראל עלה עזרא מבבל ויסדה, חזרה ונשתכחה עלה הלל הבבלי ויסדה, חזרה ונשתכחה עלו רבי חייא ובניו ויסדוה. וכן אמר רבי חייא ובניו: לא נחלקו רבי דוסא וחכמים על מחצלות של אושא

ז. נחמיה | פרק יג

(טו) בַּיָּמִים הַהֵמָּה רָאִיתִי בַּיהוּדָה דְרָכִים גַּתוֹת בְּשַׁבָּת וּמְבִיאִים הָעֲרָמוֹת וְעֹמְסִים עַל הַחֲמֹרִים וְאִף יַיִן עֹנְבִים וְתַאֲנִים וְכָל מִשְׂאֵ וּמְבִיאִים יְרוּשָׁלַם בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת וְאָעִיד בַּיּוֹם מִכָּרֶם צִיד: (טז) וְהַצָּרִים יָשְׁבוּ בָּהּ מְבִיאִים דָּאָג וְכָל מִכָּר וּמְכָרִים בְּשַׁבָּת לְבַנֵי יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלַם: (יז) וְאָרִיבָה אֶת חַרֵי יְהוּדָה וְאָמַרְהָ לָהֶם מָה הַדָּבָר הָרַע הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים וּמְחַלְלִים אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת: (יח) הֲלוֹא כֹה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם וַיָּבֵא אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ אֶת כָּל הָרָעָה הַזֹּאת וְעַל הָעִיר הַזֹּאת וְאַתֶּם מוֹסִיפִים חָרוֹן עַל יִשְׂרָאֵל לְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת: פ (יט) וַיְהִי כֹאֲשֶׁר צָלְלוּ שְׁעָרֵי יְרוּשָׁלַם לְפָנֵי הַשַּׁבָּת וְאָמַרְהָ וַיִּסְגְּרוּ הַדְּלָתוֹת וְאָמַרְהָ אֲשֶׁר לֹא יִפְתְּחוּם עַד אַחַר הַשַּׁבָּת וּמוֹנְעֵרֵי הָעֲמֻדָּתַי עַל הַשְּׁעָרִים לֹא יָבֹאוּ מִשָּׂא בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת: (כ) וַיְלִינוּ הָרְכָלִים וּמְכָרֵי כָל מִמְכָּר מִחוּץ לְירוּשָׁלַם פָּעַם וּשְׁתִּיִם: (כא) וְאָעִידָה בָהֶם וְאָמַרְהָ אֲלֵיהֶם מַדּוּעַ אַתֶּם לְנִים נֶגַד הַחוּמָה אִם תִּשְׁנֹנוּ יָד אֲשַׁלַּח בְּכֶם מִן הָעֵת הַהִיא לֹא בָּאוּ בְּשַׁבָּת: ס (כב) וְאָמַרְהָ לְלוֹוִים אֲשֶׁר יְהִיו מִטְהָרִים וּבָאִים שְׁמֵרִים הַשְּׁעָרִים לְקַדְּשׁ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת גַּם זֹאת זְכָרָה לִי אֱלֹהֵי וְחוּסָה עָלֵי כָרֹב חֲסֻדָּה: פ

ח. שבת קכג, ב

תנו רבנן: בראשונה היו אומרים שלשה כלים ניטלין בשבת: מקצוע של דבילה, וזוהמא ליסטרן של קדרה וסכין קטנה שעל גבי שלחן. התירו, וחזרו והתירו, וחזרו והתירו, עד שאמרו: כל הכלים ניטלין בשבת חוץ מן מסר הגדול ויתד של מחרישה.

רש"י

שלשה כלים - ותו לא, ולקמן אמרינן דבימי נחמיה בן חכליה בבית שני גזרו על טלטול כל הכלים, כדי לגזור גדר להחמיר באיסורי שבת, מפני שהיו מקילין בה.

ד"א ויקרא יעקב אל בניו זהו שאמ' הכת' אקרא לאלהים עליון לאל גמר עלי (תהלים נז ג) אמר ר' יהושע בן לוי שלשה דברים גזרו בית דין שלמטון, והסכים הקדוש ברוך הוא מלמעלן עימם, ואילו הן אחד בימי עזרא, בשעה שעלו מבבל ביקש הקדוש ברוך הוא להתיר להן את המעשרות, מה עשו, הלכו וגזרו על עצמן שהן מעשרין, שכן הוא א' את ראשית עריסותינו ותרומו' ופרי כל עץ ותירוש ויצהר וגו' (נחמיה י לח), מה עשו, כתבו בספר וחתמו אתו ונתנו אותו בהיכל, למחר נכנסו ומצאו אתו חתום, ומנין שהסכים הקדוש ברוך הוא עימם, ובכל זאת אנחנו כרתים אמנה וכתבים על החתום)

ב. קהלת רבה | פרשה א

עשו כל הקהל השבים מן השבי סכות וישבו בסכות כי לא עשו מימי יושע בן נון כן בני ישראל עד היום ההוא ותהי שמחה גדולה מאד, פגם הכתוב בכבודו של צדיק בקבר בשביל פלוני בשעתו, ורבנן מייתי לה מן הכא (עזרא ז) בן אבישוע בן פנחס בן אלעזר וגו' הוא עזרא עלה מבבל אלא אלו היה אהרן קיים היה עזרא גדול ממנו בשעתו.

ג. יומא סט, ב

דאמר רבי יהושע בן לוי: למה נקרא שמן אנשי כנסת הגדולה - שהחזירו עטרה ליושנה. אתא משה אמר האל הגדל הגבר והנורא, אתא ירמיה ואמר: נכרים מקרקרין בהיכלו, איה נוראותיו? לא אמר נורא. אתא דניאל, אמר: נכרים משתעבדים בבניו, איה גבורותיו? לא אמר גבור. אתו אינהו ואמרו: אדרבה, זו היא גבורת גבורתו שכובש את יצרו, שנותן ארך אפים לרשעים. ואלו הן נוראותיו - שאלמלא מוראו של הקדוש ברוך הוא היאך אומה אחת יכולה להתקיים בין האומות? ורבנן היכי עבדי הכי ועקרי תקנתא דתקין משה! - אמר רבי אלעזר: מתוך שידועין בהקדוש ברוך הוא שאמתי הוא, לפיכך לא כיזבו בו.

ד. רמב"ם | הל' שמיטה ויובל, פרק י

ובשנה השביעית מבנינו עלה עזרא והיא הביאה השנייה, ומשנה זו התחילו למנות מנין אחר, ועשו שנת י"ג לבנין בית שני שמטה, ומנו שבע שמטות וקדשו שנת החמשים, אעפ"י שלא היתה שם יובל בבית שני מונין היו אותו כדי לקדש שמיטות

ה. נחמיה | פרק ט-י

(לב) וַעֲתָה אֱלֹהֵינוּ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֹסֵד אֵל יַמְעַט לְפָנָיִךָ אֶת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצָּאֵתָנוּ לְמַלְכֵינוּ לְשָׁרֵינוּ וּלְכַהֲנֵינוּ וּלְנְבִיאָנוּ וְלְאַבְתֵּינוּ וּלְכָל עַמֶּךָ מִיָּמַי מַלְכֵי אֲשׁוּר עַד הַיּוֹם הַזֶּה: (לג) וְאַתָּה צָדִיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ כִּי אִמָּת עֲשִׂיתָ וְאַנְחֵנוּ הִרְשָׁעָנוּ: (לד) וְאַתָּה מַלְכֵנוּ שָׁרֵינוּ כְּהֵנִינוּ וְאַבְתֵּינוּ לֹא עָשׂוּ תוֹרָתְךָ וְלֹא הִקְשִׁיבוּ אֶל מִצְוֹתֶיךָ וּלְעִדּוֹתֶיךָ אֲשֶׁר הִעִידְתָּ בָהֶם: (לה) וְהֵם בְּמַלְכוּתָם וּבְטוּבָה הָרַב אֲשֶׁר